

Vård- & omsorgsnämnd

Verksamhetsberättelse del- årsbokslut augusti 2020, på nämndnivå (långversion)

Ordförande: Monica Kjellman

Förvaltningschef: Susanna Kiesel

2020-09-11

Innehållsförteckning

1 Viktiga händelser under 2020	3
2 Ekonomisk sammanfattning	4
3 Åtgärder för budget i balans.....	5
4 Mål och måluppfyllelse	5
5 Verksamhetsuppföljning.....	9
6 Internkontroll	24
7 Personaluppföljning	25
8 Redogörelse för övrigt miljöarbete.....	25
9 Framåtblick.....	26
10 Målbilaga	28

I Viktiga händelser under 2020

- Utbrottet av covid-19 har påverkat myndighetsutövning, utförande och uppföljning av verksamheter under 2020.
- Statligt stimulansbidrag har erhållits bland annat för habiliteringsersättning och för ökad kvalitet inom omsorgen för äldre.
- Förvaltningen deltar i ESF-projektet MIA – Mobilisering inför arbete.
- Driften av särskilt boende för äldre Solskiftet har tagits över av Attendo från och med 1 mars 2020.
- Byggnation av Ljusterö särskilda boende för äldre har inletts av Armada.
- Processen för ny gruppboende för personer med funktionsnedsättning pågår.
- Vård- och omsorgsnämndens presidieberedning har inrättats.
- Vård- och omsorgsnämnden har inrättat och avvecklat ett korttidsboende för äldre med behov av heldygnsomsorg med covid-19.
- En hemtjänstenhet som har varit beredda att stödja brukare med covid-19 har startas och avvecklats på uppdrag från Vård- och omsorgsnämnden.
- Vård- och omsorgsnämnden finansierade under våren en vårdhygienutbildning för alla hemtjänstföretag.
- En informationsfilm om korttidsvistelse inom LSS har tagits fram för att kunna visualisera för barn med funktionsnedsättning hur insatsen ser ut.
- En e-tjänst för ansökan av insatser har lanserats.

2 Ekonomisk sammanfattning

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Helår				Januari-Augusti		
	Budget 2020	Pro- gnos 2020	Bud- get-av- vikelse	Utfall 2019	Period- budget	Utfall peri- oden	Bud- getav- vi- kelse
Verksamhetens in- täkter							
Avgifter	27 584	27 584	0	29 948	18 390	17 616	-774
Övriga intäkter	50 916	50 916	0	53 292	33 944	33 832	-112
Summa intäkter	78 500	78 500	0	83 240	52 333	51 447	-886
- varav interna intäkter							
Verksamhetens kost- nader							
Personalkostnader	-35 562	-34 562	1 000	-33 445	-23 708	-21 700	2 007
Lokalkostnader	-40 901	-40 901	0	-38 245	-27 267	-27 665	-398
Kapitalkostnader	0	0	0	-107	0	-71	-71
Köp av verksamhet	-612 497	-600 497	12 000	-603 025	-408 332	-400 314	8 018
Övriga kostnader	-34 640	-32 640	2 000	-31 972	-23 095	-19 942	3 152
Summa kostnader	-723 600	-708 600	15 000	-706 794	-482 401	-469 693	12 708
- varav interna kostnader							
<i>Verksamhetens nettokost- nad</i>	-645 100	-630 100	15 000	-623 553	-430 068	-418 245	11 822

Nämndens nettokostnad för perioden uppgår till - 418 245 tkr vilket motsvarar 97 % av periodbudgeten. Per den sista augusti finns en positiv budgetavvikelse om 11 822 tkr. Anledningen till den positiva avdelningen är att volymerna inom främst äldreomsorg varit lägre än beräknad med anledning av Covid19 pandemin.

Bokslutsprognosen för helåret är -630 100 vilket ger ett överskott på 15 000 tkr jämfört med budget då nämnden även antar lägre volym resten av året med anledning av Covid19.

Se 5 "verksamhetsuppföljning" för ytterligare info.

3 Åtgärder för budget i balans

Inga åtgärder har behövts genomföras då nämnden redovisar och prognosticerar ett överskott för helåret 2020.

4 Mål och måluppfyllelse

4.1 Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

Vård- och omsorgsnämndens resultatmål är att nöjdheten med förvaltningens stöd och service ska öka och har ett antal resultatindikatorer för att mäta detta. Resultatet av brukarundersökningar redovisas i helårsbokslutet 2020.

Personalomsättningen inom förvaltningen var 13,7 % år 2017 och 11,8 % under 2018 samt 7,06 % under 2019. Personalomsättningen har under 2020, fram till och med augusti, varit 11,49 %.

En ny e-tjänst har tagits fram för ansökan om insatser från nämnden för kommuninvånarna. Möjligheter finns för att skicka säker e-post, och digital signering används internt i förvaltningens arbete.

Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
— ■ NKI brukarundersökning	80 %		81 %	81 %	
— ■ personalomsättning	7,06 %		11,49 %	12 %	
— ■ antal nya e-tjänster	1		1	1	

4.2 Österåker ska ha en ekonomi i balans

Vård- och omsorgsnämndens resultatmål är att nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut. Nämndens prognos per sista augusti visar på ett överskott. Ingen prognos under året har visat på ett negativt resultat, varmed inga åtgärdsplaner har behövts upprättats.

Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
— ■ Budgetavvikelse i	0,6 %		2,3 %	0 %	

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
förhållande till utfall					
Fastställd åtgärdsplan vid eventuell budgetavvikelse	100 %		100 %	100 %	

4.3 Österåker ska vara bästa skolkommun i länet

Vård- och omsorgsnämndens resultatmål är att antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska. Arbetet med att minska problematisk skolfrånvaro sköts via en arbetsmodell implementerad i ordinarie verksamhet. Andelen barn som återgår till skola av de som erbjudits insats redovisas vid helårsbokslutet.

Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
andel barn som erbjuds insats inom ramen för projektet "problematiske skolfrånvaro" som återgår till skolan	100 %		60 %	60 %	

4.4 Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

Vård- och omsorgsnämndens resultatmål är att andelen omsorgstagare som är nöjda med nämndens insatser ska öka. Resultatet av brukarundersökningar redovisas i helårsbokslutet 2020.

Andelen omsorgstagare, som är nöjda ska öka

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
NKI hemtjänst	87 %		88 %	88 %	

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
— ■ NKI äldreboende	80 %		81 %	81 %	
— ■ Brukarenkäter inom funktionshinder (LSS gruppbostad)	79 %		80 %	80 %	

4.5 Österåker ska ha en trygg miljö

Vård- och omsorgsnämndens resultatmål är att personer som är utsatta för våld i nära relationer ska erbjudas stöd och hjälp. Antalet anställda som har grundutbildning inom våld i nära relationer respektive hedersrelaterat våld redovisas i helårsbokslutet 2020. Utbildningar är planerade inför hösten 2020.

Personer som är utsatta för våld i nära relationer ska erbjudas stöd och hjälp

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
— ■ Andel av anställda (minst 1 år) som har grundutbildning inom våld	94 %		85 %	85 %	
— ■ Andel anställda som har grundutbildning inom hedersrelaterat våld			30 %	30 %	

4.6 Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

Vård- och omsorgsnämndens resultatmål är att nämndens verksamheter ska drivas på ett för miljön hållbart sätt. I samtliga nya avtal som tecknas efter upphandling ingår kommunens miljökrav.

Under 2020 har i kommunen aktiviteter genomförts för att öka medvetenheten kring miljöpåverkan avseende upphandling, resor och inköp. En resepolicy är under framtagande. Möjligheterna att arbeta på distans samt att möta verksamheter på distans vid exempelvis uppföljning har utökats.

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska drivas på ett för miljön hållbart sätt

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel nya avtal som innehåller kommunens miljökrav (enligt kommunens miljömål)	100 %		100 %	100 %	
Antalet aktiviteter som genomförs inom förvaltningen i syfte att öka medvetenheten kring miljöpåverkan avseende upphandling, resor och inköp			4	4	

4.7 Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar

Vård- och omsorgsnämndens resultatmål är att det ska finnas tillgång till bostäder för nämndens målgrupper för att täcka behovet. Nämnden har lämnat yttrande i de förfrågningar som gäller planering av bostäder som berör nämndens ansvarsområde. En boendeprognos för 2021 har tagits fram i samband med verksamhetsplan för 2021

Tillgång till bostäder för vård- och omsorgsnämndens målgrupper för att täcka behovet

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel yttranden som nämnden lämnat vid planering av nya bostäder och byggnationer.	100 %		100 %	100 %	

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
— ■ årlig boende-prognos	100 %		100 %	100 %	

5 Verksamhetsuppföljning

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Helår				Januari-Augusti		
	Budget 2020	Prognos 2020	Budgetavvikelse	Utfall 2019	Periodbudget	Utfall perioden	Budgetavvikelse
Nämnd och staber	-21 121	-20 621	500	-19 738	-14 081	-13 563	518
Särskilt boende	-194 520	-185 520	9 000	-185 518	-129 680	-123 297	6 382
<i>Hemtjänst</i>	-110 152	-110 152	0	-109 159	-73 435	-73 798	-363
<i>Övrig äldreomsorg</i>	-22 477	-21 477	1 000	-21 475	-14 985	-14 364	620
<i>-varav korttidsboende</i>	-8 403	-8 403	0	-8 439	-4 902	-4 592	310
<i>Admin äldreomsorg</i>	-12 263	-12 263	0	-10 418	-8 175	-8 554	-379
LSS vuxna	-176 459	-174 959	1 500	-173 448	-117 639	-116 249	1 391
- varav Assistans LSS	-18 233	-18 233	0	-18 183	-10 636	-9 990	646
Psykiatri vuxna	-43 265	-43 265	0	-42 410	-28 843	-28 807	36
Admin vuxenstöd	-10 121	-9 121	1 000	-8 125	-6 747	-5 395	1 352
LSS barn	-23 350	-22 850	500	-23 198	-15 567	-14 941	626
Övrigt barn och ungdom	-26 208	-25 208	1 000	-25 899	-17 472	-16 334	1 138
Admin barn och ungdom	-3 584	-3 084	500	-2 994	-2 389	-1 978	411
Personligt ombud	-1 581	-1 581	0	-1 170	-1 054	-965	89
Totalt	-645 100	-630 100	15 000	-623 553	-430 067	-418 245	11 822

Per sista aug 2020 har nämnden ett totalt överskott om 11 822 tkr jämfört med budget för Vård- och omsorgsnämnden.

Nämnder och staber har ett budgetöverskott på 518 tkr jämfört med budget och beror på lägre personalkostnader jämfört med budget.

Särskilt Boende har en positiv budgetavvikelse jämfört med budget på 6 382 tkr. Anledningen till överskottet är att volymen inom Särskilt boende är lägre än budgeterat. Antalet särskilt boende platser budgeterades till 287 platser men i augusti var antalet belagda platser 269.

Hemtjänsten har ett underskott på 363 tkr jämfört med budget, då antalet utförda hemtjänststimmar varit något högre än budgeterat. Övrig äldreomsorg har ett överskott på 620 tkr jämfört med budget, beroende på lägre beläggning på korttidsplatser.

Enheten Admin äldreomsorg har ett underskott på 379 tkr jämfört med budget då personalkostnaderna är något högre än budgeterat.

LSS Vuxna har ett överskott på 1 391 tkr jämfört med budget, Anledningen är att kostnader för assistans varit lägre än budgeterat.

Psykatri vuxna har ett överskott på 36 tkr jämfört med budget vilket är i linje med budget. Administrativa enheten för vuxna har ett överskott om 1 352 tkr jämfört med budget med anledning av lägre personalkostnader än budgeterat.

Enheten övriga barn och ungdom har ett överskott på 1 138 tkr med anledning av lägre kostnader för korttidsvistelse /ledsagning/ avlösning än budgeterat. LSS Barn har ett överskott på 626 jämfört med budget, med anledning av lägre kostnader för LSS boende jämfört med. Administrativa enheten för barn och unga har ett överskott på 411 tkr jämfört med budget med anledning av lägre personalkostnader och lägre övriga kostnader än budgeterat.

Slutligen har Personligt ombud ett överskott på 89 tkr jämfört med budget med anledning av lägre personalkostnader och lägre övriga kostnader än budgeterat.

5.1 Nämnd

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens ansvar när det gäller att tillgodose behoven av vård och omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), med undantag för själva driften av de kommunala resultatenheter. Vård- och omsorgsnämnden är en kundvals nämnd med ansvar för myndighetsutövning, beställning och finansiering av verksamheten, uppföljning av kvalitén i verksamheten och de utförda insatserna.

Vård- och omsorgsnämnden har haft sju nämndsammanträden till och med augusti.

Covid 19

Covid-19 och dess konsekvenser har krävt en nära och regelbunden kontakt med utförarna inom hemtjänst och särskilt boende samt verksamheter riktade till personer med funktionsnedsättning. Nedan följer en summarisk beskrivning av aktiviteter från Vård- och omsorgsnämnden via förvaltningen, analys av arbetet kommer att göras vid senare tillfälle.

I februari fick utförarna en begäran av kopior av deras upprättade riskanalyser och handlingsplaner för pandemier. Deras planer följdes upp med synpunkter och återkoppling. Kontakt togs med respektive verksamhet för kompletteringar. Den 11 mars deklarerade WHO covid-19 som en pandemi.

Sedan tidig vår har tjänstemän inom staben haft en samordnande funktion med regelbunden kontakt och med utskick av information till samtliga chefer i verksamheterna, från aktörer som Region Stockholm, folkhälsomyndigheten, MSB, socialstyrelsen, länsstyrelsen, samt agerat på regeringsbeslut, lagar o förordningar. En särskilt mailbox för frågor relaterade till covid-19 har upprättats.

MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska) och socialdirektör är socialförvaltningens officiella samordningsfunktioner och har deltagit i samarbetsforum såsom kommunens arbetsgrupp för covid-19 och kommunmöten med Region Stockholm. MAS har deltagit i lokala klustermöten med primärvården en gång per vecka samt i möten med läkarorganisation två gånger per vecka. Möten har även regelbundet hållits med MAS-nätverket samt med krisledning för särskilt boende.

I mars startade den regelbundna rapporteringen av tillgång till skyddsutrustning från verksamheterna som sedan rapporteras till Länsstyrelsen. Detta gjordes med mobilsamtal två gånger per vecka. Sedan tillkom hemställan om beredskapsinventering enligt särskilt dokument (personalförsörjning, nödvändigt material och utrustning, infrastruktur såsom lokaler och transporter samt förmåga att kunna prioritera och mobilisera resurser) vilket pågår fortfarande. I slutet på april kompletterades informationen med antalet smittade och misstänkt smittade.

I början på april erbjöds hemtjänstutförarna utbildning i basala hygienrutiner och hantering av skyddsutrustning som bekostades av Vård- och omsorgsnämnden.

Två verksamheter startade med anledning av covid-19. Den ena var ett team inom hemtjänsten för att kunna ge stöd till brukare med covid 19 i hemmet. Detta startades 20 april och avvecklades 30 juni. Den andra verksamheten var ett korttidsboende för äldre, det fanns mellan 23 april och 30 juni.

I juni kom information om möjlighet för kommunerna att ansöka om statsbidrag för täckning av kostnader kopplade till covid-19. Utförarens kostnader liksom kostnader uppkomna inom kommunen har sammanställts och ansökan har gjorts. En ytterligare ansökningsomgång genomförs under hösten.

5.2 Stab

Socialförvaltningen leds av socialdirektören. Förvaltningens sakkunniga, utredare samt medicinskt ansvarig för rehabilitering och medicinsk ansvarig sjuksköterska (MAR och MAS) finns samlade i en stab. Förvaltningens administrativa stödfunktioner finns samlade i en enhet för administration och service. Enheterna arbetar med både Vård- och omsorgsnämndens samt Socialnämndens verksamheter.

Hälso- och sjukvård

Uppföljning av hälso- och sjukvård inom kommunens ansvarsområde har i år genomförts på distans på grund av pandemin covid-19. Uppföljning har skett via mail och digitala möten med ansvariga i verksamheterna. Fokus har varit att säkerställa att verksamheterna har rutiner för att hantera pandemin, t ex för basala hygienrutiner, hantering av skyddsutrustning och övriga vårdhygieniska rutiner för att säkerställa minimal smittspridning. Verksamheterna ska följa myndigheternas och Region Stockholms rutiner för covid-19.

Extern läkemedelsgranskning ska ske årligen och bokas in av respektive verksamhet. MAS deltar om möjligt. Dessa har fått skjutas framåt i tiden på grund av pandemin.

Utredningar enligt Lex Maria sköts av respektive verksamhet. Vård- och omsorgsnämnden informeras senast vid nästkommande nämndsmöte. Redovisning sker i helårsbokslut.

Enebacken behöver byta ut alla taklyftsmotorer under 2020. Ny lagstiftning medför att det bör vara samma leverantör gällande takskenor och motorer vilket medför kostnader för

Vård- och omsorgsnämnden. Upphandling av 110 sängar har påbörjats och införskaffas from i år.

Äldreomsorg

Covid-19 och dess konsekvenser krävde en nära och regelbunden kontakt med utförarna inom hemtjänst och särskilt boende. Fokus blev uppföljning av utförarnas krisberedskapsplaner och handlingsplaner, personalförsörjningen i verksamheterna, att rekommendationer och rutiner följdes samt av tillgång till och inventering av skyddsutrustning. Uppstartsmöte har hållits med Attendo AB ny driftentreprenör för Solskiftet sedan 2020-03-01. Efter påsk upphörde fysiska möten samt besök i verksamheterna och enbart digitala möten hålls.

Funktionsnedsättning

Covid-19 och dess konsekvenser innebar att uppföljningen fokuserat på utförarnas krisberedskapsplaner, att rekommendationer och rutiner följdes samt av tillgång till och inventering av skyddsutrustning. Uppstartsmöten har hållits med verksamheterna Attendo AB som driftentreprenör för Skogstappan sedan 2019-10-01 samt Nytida som driftentreprenör för Åkerspark sedan 2018. Fokus på mötena har varit de mervärden som utlovats i avtal. Under våren upphörde fysiska möten samt besök i verksamheterna och istället har digitala möten hållits. Pga pandemin har Attendo AB inte kunnat uppfylla vissa mervärden då t ex externa utbildningar har ställts in.

Beställningar och avtal

Beslut har fattats i Vård- och omsorgsnämnden om att ta fram ny beställning för träffpunkter inklusive Fyren. Attendo har tagit över driften av Solskiftets särskilt boende för äldre från och med den 1 mars.

Klagomål och synpunkter

Inkomna klagomål och synpunkter samt rapporter i enlighet med bestämmelserna om Lex Sarah utgör värdefull information och underlag i förvaltningens kvalitetsarbete. De privata utförare som kommunen anlitar, liksom verksamheter inom Kommunstyrelsens produktionsutskott, hanterar och åtgärdar sina klagomål och synpunkter samt rapporterade Lex Sarah. Dessa ska delges Vård- och omsorgsnämnden för kännedom och redovisas i delårsbokslutet för de första sex månaderna av året.

Avseende nämndens arbete med myndighetsutövning inom äldreomsorg har det inkommit ett klagomål som rör arbetssätt. Synpunkter och klagomål följs upp av enhetschef och återkopplas till den klagande, om denne inte är anonym, inom fjorton dagar.

Under delåret har det till kommunens privata utförare inom särskilt boende och hemtjänst inkommit 73 klagomål som främst rör uppfattning om bemötande, information och verksamheternas arbetssätt. Till kommunens utförare i egen regi har det inkommit sex klagomål som rör arbetssätt och information.

Inom området funktionshinder har två klagomål lämnats direkt till nämnden. Det ena rörde handläggning av ett ärende och har åtgärdats via ökad kommunikation. Det andra rörde nämndens ansvar som kravställare på utförare när enskild upplever att utföraren inte tillgodoser behoven. I det fallet har omfattande kommunikation skett med utföraren samt regelbundet med den enskilde.

Sammanställningen från utförarna inom funktionsnedsättning visar att det under första halvåret har hanterats totalt 12 inkomna synpunkter och klagomål. Dessa handlar om mängden stöd, bemanning, arbetsätt, bemötande samt färdtjänst. Utförarna har i samtliga fall dokumenterat åtgärder. Vad gäller färdtjänst har information överlämnats till ansvarig nämnd via samhällsbyggnadsförvaltning och färdtjänstutförare.

Vid klagomål på hälso- och sjukvård ska patienter i första hand vända sig direkt till vårdgivaren. Patienter kan kontakta patientnämnden för stöd i kontakt med vårdgivaren. Sammanställning av inkomna klagomål och synpunkter gällande hälso- och sjukvård redovisas i helårsbokslutet.

Förvaltningen kan konstatera att antalet synpunkter och klagomål har halverats jämfört med första halvåret 2019 då mängden då var ovanligt hög jämfört med tidigare år. Förvaltningen har inte dragit några slutsatser av detta utan avvaktar kännedom om mängden rapporterade synpunkter och klagomål under året. En första avstämning med ett par av utförarna visar att verksamheten inklusive brukare och anhöriga har haft fokus på effekter av covid-19-pandemin och löst många problem och frågor löpande i verksamheten under perioden, under vad som beskrivs som ett vanligen gott samarbetsklimat.

Lex Sarah

En Lex Sarah-rapport har upprättats inom förvaltningen, den har utretts och bedömdes inte vara av den art att den skulle anmälas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Under delåret har nio rapporter från utförare i enlighet med bestämmelserna om Lex Sarah rapporterats för kännedom till nämnden. Två av dessa har upprättats inom hemtjänst i egen regi, två inom privat hemtjänst, ett inom privat särskilt boende, en inom personlig assistans, en inom korttidsverksamhet, och två inom bostad med särskild service. Det rapporterade missförhållandet på särskilt boende bedömdes, efter utredning, vara allvarligt och har därför anmälts till IVO. Rapporten handlade om en boende som inte fått några insatser under en helg. Beslut från IVO inväntas.

Ej verkställda beslut

Per den 30 juni 2020 fanns inga rapporterade ej verkställda beslut. Rapportering sker varje kvartal.

Tidigare under delåret har det rapporterats fyra icke verkställda beslut samt sex avbrutna verkställigheter efter beslut om särskilt boende och hemtjänst. Inom funktionsnedsättning har två beslut om bostad med särskild service ej verkställts, liksom fyra beslut om korttidsvistelse och tio beslut om ledsagning, avlösning och kontaktperson. Vad gäller beslut som rör äldre så innebär detta en minskning av ej verkställda beslut, vad gäller beslut som rör personer med funktionsnedsättning innebär detta en ökning. Rapportering sker även i de fall en person har tackat nej till ett erbjudande. Rekrytering och matchning till uppdrag som avlösare, ledsagare och kontaktperson kan vara en lång process.

5.3 Äldreomsorg

Verksamheten omfattar service, stöd och omvårdnad i det egna hemmet för personer oavsett ålder (hemtjänst) samt särskilt boende, korttidsboende och dagverksamhet där även hälso- och sjukvårdsinsatser ingår. I verksamheten ingår även uppsökande verksamhet

såsom anhängigstöd.

Insatser

Särskilt Boende

Särskilt Boende har en positiv budgetavvikelse jämfört med budget på 6 382 tkr. Anledningen till överskottet är att volymen inom Särskilt boende är lägre än budgeterat. Antalet särskilt boende platser budgeterades till 287 platser men i augusti hade nämnden 269 platser och nämnden har pendlat mellan som lägst 265 och som högst 278 platser under året.

Antal kunder i särskilt boende												
År	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2018	260	260	255	257	263	262	261	258	256	264	267	279
2019	274	277	272	275	279	278	283	278	277	273	273	274
2020	278	276	277	276	271	265	272	269				

Nedan tabell som visar åldersspann och om de varit från kommunen eller är inflyttad från annan kommun.

Särskilt boende månadsredovisning	Datum				
	200831				
	< 65	65-79	80-89	>90	Totalt
Kommuninnevånare, dvs från Österåkers kommun	3	66	97	81	247
Inflytt via SoL 2:8, dvs från annan kommun som inte betalar	0	4	9	5	18
Brukare som flyttat till annan kommun via Länsöverenskommelse som Österåkers kommunen betalar	0	1	2	1	4
Länsöverenskommelse från annan kommun som annan kommun betalar	0	3	2	0	5

Beläggningsgraden för särskilt boende i augusti betalande dygn var 99 % totalt. Ny utförare på Solskiftet från 1 mars, vilket medfört att nämnden inte betalar för alla tomtygn.

Enhet	Beläggningsgrad
Solskiftet	99%
Vårdbo	98%
Enebacken	99%
Totalt	99%

I tabell nedan ser vi att Nämnden betalat för 67 tomtygn i augusti och att nämnden ej betalar för 495 dygn i augusti.

Enhet	tomtygn betalar
Solskiftet	14
Vårdbo	13
Enebacken	40
Totalt	67
Enhet	tomtygn betalar ej
Solskiftet	126
Vårdbo	34
Enebacken	335
Totalt	495

Nedan tabell från januari tom aug med tomplatskostnader för äldreboende. Under juni månad betalade Vård- och omsorgsnämnden för 67 tomtygn i särskilt boende vilket motsvarar ca 2 platser till en sammanlagd kostnad av ca 70 tkr. Kostnaden för tomplatser särskilt boende minskade från mars med anledning av att Solskiftet har ny utförare och nämnden inte betalar för alla tomtygn.

Kostnad äldreomsorg	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Totalt 2020
Solskiftet	125 662	65 713	0	29 344	0	14 672	14 672	14 672	264 735
Vårdbo	0	0	8 384	8 384	4 192	0	0	13 624	34 584
Enebacken	46 115	37 730	45 064	10 480	68 120	28 296	68 120	41 920	345 845
Totalt äldreomsorg	171 777	103 444	53 448	48 208	72 312	42 968	82 792	70 216	645 165

Hemtjänst

När det gäller Hemtjänsten för jan-aug ligger utförd tid på 80,3 % ackumulerat av beställd tid vilket är i något lägre än föregående års nivå på 80,8 %. I augusti gick utförandegraden upp till 80,7 % av beställda timmar. Se även bilaga ”hemtjänst” som är i gamla formatet då dessa tabeller är svårlästa.

Utförd tid i timmar 2020 hemtjänst	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Ack 2020	Ack 2019
TOTALT EGEN-REGI UTFÖRDA	1697	1575	1597	1614	1708	1732	1853	1798	13574	20336
TOTALT EGEN-REGI BESTÄLLDA	2210	2267	2440	2293	2036	2269	2319	2229	18063	22851
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	76,8%	69,5%	65,5%	70,4%	83,9%	76,3%	79,9%	80,7%	75,1%	89,0%
TOTALT EXTERNA UTFÖRDA	20228	19107	20157	19224	19631	18927	19160	19821	156255	232778
TOTALT EXTERNA BESTÄLLDA	24582	23790	25515	23719	23297	23223	24630	24565	193321	290578
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	82,3%	80,3%	79,0%	81,0%	84,3%	81,5%	77,8%	80,7%	80,8%	80,1%
TOTALT HELA KOMMUNEN UTFÖRDA	21925	20682	21754	20838	21339	20659	21013	21619	169829	253114
TOTALT HELA KOMMUNEN BESTÄLLDA	26792	26057	27955	26012	25333	25492	26949	26794	211384	313429

% UT-FÖRDA / BE-STÄLLDA	81,8%	79,4%	77,8%	80,1%	84,2%	81,0%	78,0%	80,7%	80,3%	80,8%
Utförda tid fördelning										
ANDEL EGEN REGI	7,7%	7,6%	7,3%	7,7%	8,0%	8,4%	8,8%	8,3%	8,0%	8,0%
ANDEL EX-TERNA	92,3%	92,4%	92,7%	92,3%	92,0%	91,6%	91,2%	91,7%	92,0%	92,0%
Antal kunder med hemtjänst (ej avlösning, ledsagning)										
2020 hemtjänst kunder(ej avlösning, leds)	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug		Åck 2019
Antal Kunder månad	635	635	638	635	624	610	609	606		614
tim/månad utförda per kund	35	33	34	33	34	34	35	36		34
tim/månad/ beställda per kund	42	41	44	41	41	42	44	44		43

Korttidsboende

Korttidsboende har varierat stort under året på 18 platser som finns. Mycket få individer har varit inlagda bitvis, men samtidigt upprättades en covid-19 enhet under 3 månader fram till Juni som belastade enheten. I augusti var 13 av de 18 korttidsplatserna belagda.

Myndighetsutövning

Enheten har under våren arbetat med uppdatering av information på webbsidor samt skriftlig information i samarbete med kommunikatör. Medarbetarna ska anpassa kommunikationen till rätt kommunikationsnivå och det ska vara lätt att komma i kontakt med myndigheten. Under covid-19-pandemin fanns en jourtelefon öppen hela dagarna under mars-april för att öka tillgängligheten. Samtalstrycket på enheten ökade inte under denna period.

Under våren reviderades beräkningsverktyget för hemtjänsttid. Det nya verktyget är anpassat till gällande riktlinjer och även anpassat till riksnormen för beviljande av hemtjänst.

För att förbättra utskrivningsprocessen från sjukhus via korttidsvård till hemmet har myndigheten och utförarna utarbetat rutiner som är anpassade till LUS (lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvården). Detta har inneburit att brukare som skrivs ut från sjukhus får sina behov utredda och sina beviljade insatser verkställda inom två dygn, annars utgår betalningsansvar för kommunen. I år har nämnden ännu inte fått några kostnader för utskrivningsklara brukare vars beslut inte kunnat verkställas.

Samverkan mellan enheterna på förvaltningen ska vara god för att underlätta servicen till brukare som är aktuella på flera enheter. Enheten har därför justerat dessa rutiner för att handläggningen ska gå smidigt och att rätt information ges av de handläggare som är områdeskunniga.

Enheten jobbar också aktivt med att följa upp brukarnas beslut så att de överensstämmer med besluten. Detta arbete har särskilt prioriterats då det är förenligt med rättssäkerhet och kostnadseffektivitet.

Gott samarbete med utförarna är en del av enhetens arbete varför regelbundna möte sker med utförarna ett par gånger per termin för att främja det brukarnära arbetet.

Våldsutsatta personer och barn som bevittnat våld i nära relationer erbjuds stöd och hjälp. Fortbildning av medarbetare i våld i nära relationer har givits under våren vid ett tillfälle. Representanter på enheten finns som arbetar med att utveckla samverkan mellan enheterna för målgruppen. Under våren har enheten reviderat rutinerna för brukare som är våldsutsatta.

Uppsökande verksamhet

Verksamheten har under första delen av 2020 haft sex stycken anhöriggrupper. Flertalet är anhöriga till närstående med demenssjukdom. På grund av covid-19-pandemin har anpassningar av grupperna skett, t ex genom att mötas utomhus. Enskilda samtal har ökat i större utsträckning för de anhöriga som inte kunnat delta i utomhusaktiviteterna. Två gruppaktiviteter utomhus har genomförts under sommaren för att försöka minska isoleringen.

5.4 Vuxenstöd

Verksamheten omfattar omsorg om personer med psykisk funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (SoL) och omsorg enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) för vuxna personer.

Projektet *Mobilisering inför arbete* (MIA) pågår, detta drivs av Samordningsförbundet Södra Roslagen och syftar till att stödja individer med behov av samordnat stöd och rehabilitering

för att de ska kunna närma sig arbetsmarknaden. Projektet är finansierat av Europeiska Socialfonden (ESF) och samordningsförbunden i Stockholms län.

Insatser

Boende Vuxna

I kommunen finns tretton bostäder med särskild service enligt LSS i form av gruppboendestäder och serviceboendestäder som drivs på uppdrag av Vård- och omsorgsnämnden. Verksamheterna har olika inriktning anpassad till olika målgrupper. Totalt betalar nämnden för 144 platser i augusti varav 100 platser internt och 44 från extern part. Volymerna har varit stabila senaste året.

LSS-boende Vuxna	Utfall	Utfall	Utfall
	2020	2019	2018
Antal personer i Boende Vuxna	144	144	139
-varav egen regi	100	100	100
-varav extern regi	44	44	39

Tomplatserna har varierat under året men varit något fler än vanligt då brukare har avlidit. Planering finns löpande för vem som ska erbjudas platsen beroende på behov. I augusti fanns 2 stycken tomplatser på Bergsättra.

Enhet	Tomma platser
Bergsättra	2
Totalt	2

Totalt har tomplatskostnaden fram till augusti varit ca 550 tkr och i augusti var kostnaden ca 139 tkr.

Kostnad LSS boende	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Totalt 2020
Smedby	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Planett	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Malvavägen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bergsättra	0	0	0	0	138 694	134 220	138 694	138 694	550 302
Totalt LSS boende	0	0	0	0	138 694	134 220	138 694	138 694	550 302

Daglig verksamhet

Det finns två utförare av daglig verksamhet från den 1 juni 2019 då Funkisgruppen startade sin verksamhet och kundvalet inom kommunen för första gången hade en extern utförare. Funkisgruppen hade i juni 2020 tio brukare. Kommunens egen regi bedriver flera olika dagliga verksamheter runt om i kommunen och har 163 brukare. Ytterligare 21 brukare har daglig verksamhet verkställd utanför kommunen.

Ett ettårigt statligt stimulansbidrag till habiliteringsersättning har rekviderats från Socialstyrelsen. Syftet med stimulansbidraget är att höja dagpenningen för dem som deltar i daglig verksamhet alternativt att bibehålla den nivå som erhöles med hjälp av tidigare års stimulansbidrag. I Österåker är habiliteringsersättningen år 2020 9 kr per närvarotimme. Stimulansbidraget motsvarar en tillfällig höjning med ca 6 kr per timme men fördelas som en engångssumma.

Personlig assistans enligt LSS och SFB

Personlig assistans vuxenstöd	Utfall	Utfall	Utfall
	2020	2019	2018
Antal personer enligt SFB	44	45	45
Antal personer enligt LSS	15	16	16

Ökningen av ärenden till kommunen av ansökningar om personlig assistans enligt LSS har stannat av något jämfört med för några år sedan när Försäkringskassan började göra mer strikta bedömningar. Inflödet av nya ärenden är relativt stabilt men kostnaderna kan variera kraftigt beroende på brukares varierande behov.

Omsorg om psykiskt funktionsnedsatta

Det finns två utförare att välja mellan inom kundvalet för sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning i Österåkers kommun. Funkisgruppen startade sin verksamhet den 1 april 2019. Funkisgruppen hade sista juni 2020 sju brukare, mot nittio inom egen regi.

Kommunalt bostadstillägg

I tabellen nedan redovisas statistik för kommunalt bostadstillägg som infördes från 1 juli 2015. Antalet personer som får kommunalt bostadstillägg har legat stabilt under året. Ett avslag har skett under året. Varje år i april sökes bostadstillägget om vilket brukar medföra en nedgång med antal individer.

Kommunalt bo-stads-tillägg	jan-20	feb-20	mar-20	apr-20	maj-20	jun-20	jul-20	aug-20
Antal beviljade, totalt	61	62	62	54	58	58	58	58
Antal avslag, totalt	0	0	1	1	1	1	1	1
Belopp per månad kr	59 636	59 791	60 146	63 899	74 870	71 630	71 630	71 630

Myndighetsutövning

Enheten arbetar med att utveckla rättssäkerheten i behovsbedömning med stöd av IBIC som är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt med individens behov i centrum. Tre metodstödjare har utbildats under förra året och vidareutveckling sker löpande. På enheten följs aktuell rättspraxis och rättsfallsanalyser görs och juridisk handledning finns. Inom enheten arbetar man för att i första hand utforma stöd hemma i kommunen samt främja kvarboende i ordinärt boende.

Enheten arbetar med att utveckla samarbeten internt och samverkan med andra vårdgivare, kommuner och Försäkringskassan. Samordnade individuella planer (SIP) används för att samordna insatserna från olika vårdgivare och för att säkerställa ansvarsfördelningen mellan kommun och region. SIP har till del ersatt efterfrågan på individuell plan enligt LSS. Ett arbete pågår i samverkan med enheten för äldre och funktionsnedsatta för tillämpning av lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS), liksom kompetensutveckling på temat äldre och missbruk.

5.5 Barn och unga

Verksamheten omfattar stöd till barn och unga med funktionsnedsättning inom ramen för socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Insatser

Personlig assistans enligt LSS och SFB

Personlig assistans Barn och ungdom	utfall	Utfall	Utfall
	2020	2019	2018
Antal personer enligt SFB	14	13	14
Antal personer enligt LSS	8	7	8

Ökningen av ärenden till kommunen av ansökningar om personlig assistans enligt LSS har stannat av något jämfört med för några år sedan när Försäkringskassan började göra mer strikta bedömningar. Inflödet av nya ärenden är relativt stabilt men kostnaderna kan variera kraftigt beroende på brukares varierande behov

Boende Barn

Antalet LSS boende barn var 8 stycken i augusti och är lägre än vi haft tidigare år då volymerna varit runt 10 stycken

Korttidsvistelse

Volmen inom korttidsvistelse har minskat under året och beror bland annat på covid-19. Under augusti låg volymerna på 170 dygn/månad

Myndighetsutövning

Vård- och omsorgsnämndens bidrag till att göra Österåker till den bästa skolkommunen i länet är att öka samarbetet med skolan för att minska skolfrånvaro. Ett tvåårigt projekt kring ”Problematisk skolfrånvaro” har genomförts. Från och med 2020 pågår arbete med att implementera arbetssättet i ordinarie verksamhet.

För att öka delaktigheten hos barn och unga har enheten fortsatt arbetet med att ta fram bildstöd för att bli ännu bättre på att kommunicera med de barn och unga man möter i utredning och uppföljning av insats. Enheten har även tagit fram en film om insatserna korttidsutredning och korttidsvistelse på Halo tillsammans med kommunikationsenheten. Detta för att ungdomarna bättre ska kunna förstå vad insatsen innebär.

Modellen Individens behov i centrum (IBIC), för handläggning och dokumentation av ansökningar, har tagits fram av Socialstyrelsen för utredning av behov hos vuxna personer och planeras att vara införd fullt ut under 2021. Arbete med detta pågår under 2020.

Utbildning har genomförts för ökad kompetens kring våld i nära relationer i syfte att kunna erbjuda stöd och hjälp till personer utsatta för våld i nära relationer. Två medarbetare inom enheten har gått utbildning genom Länsstyrelsen för att hålla internutbildning om våld i nära relationer för hela förvaltningen. En till två utbildningsomgångar hålls varje termin.

Två medarbetare har även gått Länsstyrelsens utbildning för utbildare gällande hedersrelaterat våld för att hålla internutbildningar för personalen på förvaltningen. På grund av covid-19 ställdes första utbildningstillfället in våren 2020 men kommer att äga rum under hösten 2020.

Enheten genomför under 2020 vissa förändringar i arbetssätt på enheten. Enheten fördelas i tre mindre grupper där varje grupp har en gruppleddare i syfte att stärka stödet till medarbetarna för att garantera en rättssäker handläggning. Medarbetarna inom LSS kommer att tillhöra samma grupp som mottagningen då flera av de barn som aktualiseras inom Socialnämnden också tillhör personkretsen och kan vara i behov av insatser genom LSS. Avsikten med den fördelningen är att i ett tidigare skede uppmärksamma barnens behov för att kunna hjälpa dem och deras familjer till rätt stöd fortare och minimera onödiga kontakter och antal möten, exempelvis att delta gemensamt på SIP. Förändringen förväntas vara klar i februari 2021.

5.6 Personligt ombud

Verksamhetens målgrupp är vuxna personer i Österåkers kommun som på grund av psykisk ohälsa har, eller riskerar att få, långvariga och allvarliga psykiska funktionsnedsättningar. Österåkers kommun får statsbidrag med 1,6 mkr för år 2020, vilket motsvarar 4 årsarbetare enligt fastställd beräkningsgrund. Resterande del finansieras av Vård- och omsorgsnämnden. Det vikande antalet sökande under 2019 har föranlett att en pensionsavgång under året inte lett till återanställning vilket innebär att verksamheten idag har 3 årsarbetare. Medel för den fjärde tjänsten kommer att återbetalas.

Den tidigare ökningen i målgruppen unga vuxna, utlandsfödda personer och föräldrar med egna svårigheter som har barn med funktionsnedsättningar har planat ut. Under våren har istället sökande i målgruppen vuxna över 30 år ökat markant. Svårigheter att få en bostad och ekonomisk försörjning ligger till grund för det ökade hjälpbehovet. Även förekomsten av våld i nära relation har ökat något under våren. De sökande har ofta en komplex problematik som innefattar flera områden där stödbehovet blir mer tidskrävande. Möjligheten till gemensamma möten mellan olika instanser i samhället tillsammans med klienten ger stora fördelar. Dessa möten bygger på klientens delaktighet och samtycke.

Utmaningen under våren 2020 har varit att anpassa verksamheten till rådande pandemi vilket har inneburit fler stödsamtal via telefon samt möten som genomförts utomhus. Tack vare ett flexibelt arbetssätt har verksamheten kunnat fortgå utan avbrott.

I ledningsgruppen för personligt ombud har beslutats att prioritera personer med akuta behov, unga vuxna, föräldrar till minderåriga barn och personer utan insatser. Ett utvecklingsarbete pågår för att undersöka möjligheten till en gemensam ledningsgrupp för nordostkommunerna. Det handlar om att säkerställa att ledningsgruppen har alla de funktioner som krävs för att upprätthålla stadsbidraget i en tid då Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen får ändrat uppdrag. Verksamheten kommer att utveckla nätverksarbete med andra intressenter, både inom och utanför kommunen. Kompetensbyggandet innebär även deltagande i seminarier och utbildningar.

6 Internkontroll

Id*	Kontrollmoment:	Metod:	Periodicitet***	Uppföljningsansvarig
CENT 1	Andel resultatmål som kan kopplas till alla inriktningsmål	Beräkning av andel	3 ggr/år	Budget- och kvalitetsenheten
CENT 2	Andel resultatindikatorer som har en direkt koppling till resultatmålen	Beräkning av andel	3 ggr/år	Budget- och kvalitetsenheten
CENT 3	Andel av redovisade resultat som åtföljs av en analys	Beräkning av andel	3 ggr/år	Budget- och kvalitetsenheten
CENT 4	Andel av analyser som åtföljs av förslag till åtgärder genom förnyelse och utveckling	Beräkning av andel	3 ggr/år	Budget- och kvalitetsenheten
CENT 5	Kundvals nämnderna har redovisat resultat från alla utförare	Dokumentkontroll	3 ggr/år	Budget- och kvalitetsenheten
VON1	Kontrollera att korrekta löner utbetalas	Kontroll	2 ggr/år	Susanne Kiesel

7 Personaluppföljning

Rekryteringsläget bedöms vara gott inom förvaltningen. Användningen av konsulter har minskat över åren, i dagsläget används konsulter framförallt om vikariat inte lyckas besättas med visstidsanställningar eller vid kortare frånvaro.

Personalomsättningen inom förvaltningen var 13,7 % år 2017 och 11,8 % under 2018 samt 7,06 % under 2019. Personalomsättningen har under 2020, fram till och med juni, varit 11,49 %.

	2018	2019	Delår 2020	Österåkers kommun, delår 2020
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	42,4	41,0	42,5	1 558
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning	2,5	0,0	2,0	236
Antal anställda	45	41	45	1 912
Sjukfrånvaro	5,9 %	8,6 %	8,9 %	9.5 %
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro	30 %	54 %	40 %	38 %
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	70 %	46 %	60 %	62 %

8 Redogörelse för övrigt miljöarbete

Kommunfullmäktige har antagit två inriktningsmål med koppling till miljön. Ett av målen syftar till att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle, det andra att uppnå en stark och balanserad tillväxt som ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar. Med detta som utgångspunkt är Vård- och omsorgsnämndens mål att driva sin verksamhet på ett för miljön hållbart sätt i linje med kommunens miljömål. I och med att nämnden uppdrar åt olika utförare att bedriva huvuddelen av nämndens verksamhet, finns den största miljöpåverkan i omsorgsverksamheter. Därför ställs krav i upphandlingar kopplade till kommunens miljömål, detta görs i samtliga upphandlingar som nu genomförs.

Inom förvaltningens verksamhet i Alceahuset bedrivs ett praktiskt miljöarbete i mindre skala. På varje enhet finns möjlighet till sopsortering, tillgänglig teknik för att delta digitalt i möten, genomföra vårdplaneringar på distans och att delta i webbutbildningar. Under våren 2020 har arbetssätt runt distansarbete utvecklats och de tekniska lösningarna har förbättrats enligt behov vilket kommer att möjliggöra för fortsatt distansarbete med färre arbetsresor som följd. Förvaltningen deltar i kommunens arbete kring Agenda 2030.

9 Framåtblick

Befolkningsutveckling

Andelen personer som är 80 år och äldre ökar i Österåkers kommun. Sista december 2019 var antalet 1 926 personer. Det är en ökning med cirka 500 personer på fem år. Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet om ytterligare fem år (2024) vara 2 893 personer, en ökning med nästan tusen personer. Detta kommer att innebära ökat behov av insatser riktade till målgruppen, till exempel hemtjänst och särskilt boende.

Tillgång till platser i särskilt boende

Tillgången på platser i särskilt boende för äldre har bedömts vara god sedan hösten 2017 då två nya verksamheter enligt LOV öppnades. Tillgången på platser är dock osäker framöver då LOV-verksamheterna också säljer platser till andra kommuner än Österåker. Ett nytt särskilt boende planeras av Vardaga i Täljöviken. Ett särskilt boende på Ljusterö är under planering och beräknas öppna tio platser 2021. Beslut behöver fattas gällande driften av verksamheten. Därefter kan beställning eller upphandling genomföras i tid inför uppstart.

Tillgång till platser i bostäder med särskilt service LSS

Det finns behov av bostäder med särskild service LSS för att kunna verkställa beviljade insatser i Österåkers kommun istället för att köp av plats i externt boende utanför kommunen. Kostnaden för köp av externt boende är ofta högre än för boenden som drivs av Kommunstyrelsens arbetsutskott eller på entreprenad enligt av Kommunfullmäktige beslutad ersättning. Enligt boendeprognos finns det behov av en ny gruppbostad á sex platser med några års mellanrum under de närmaste åren för att kunna tillgodose nya behov och beslut. Nya gruppbostäder skulle behöva tillkomma som ersättning till nuvarande gruppbostäder med bristande lokaler.

Ökade behov psykisk ohälsa

Framöver kan personer med behov av stöd inom socialpsykiatri öka då många ensamkommande barn och nyanlända personer bär på traumatiska upplevelser som kan leda till en långvarig psykisk ohälsa. Likaså spår experter inom området att effekter efter covid-19-pandemin kommer att kunna orsaka ökad psykisk ohälsa bland grupperna vårdanställda, arbetssökande och tidigare sjuka.

Digitalisering och välfärdsteknik

Digitalisering och välfärdsteknik är ett angeläget utvecklingsområde där produkter, programvaror och tjänster snabbt utvecklas både inom social omsorg och hälso- och sjukvård. För att kunna driva en utveckling inom området krävs ny kompetens och en sammanhållen strategi som bl.a. tar ställning till om nämnden själva driver utvecklingen eller om nämnden lämnar ansvaret till utförarna att anpassa digitala lösningar till sina förutsättningar. Det senare alternativet regleras via ersättningen till utförarna och kräver en utvecklad beställarkompetens. En ekonomisk satsning kan förväntas ge effekter på resursanvändningen inom Vård- och omsorgsnämnden på sikt. Nyttan för brukaren kan vara ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjlighet till ökad effektivisering och kvalitet på tjänsterna. Regeringens vision är att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Översyn av socialtjänstlagen

År 2017 tillsattes en utredning (dir.2017:39) med uppdrag att se över socialtjänstlagen med syfte att ”skapa en socialtjänst som bland annat sätter individen i centrum och ger människor likadana möjligheter och rättigheter.” (regeringen.se). Det har kommit två tilläggsdirektiv ett under 2018 och ett under 2020. Uppdraget slutredovisas i augusti 2020 och Slutbetänkandet kommer att genomgå sedvanlig beredning i Regeringskansliet. Förslaget innebär att socialtjänsten ska:

- erbjuda behovsanpassade insatser med ett förebyggande och evidensbaserat perspektiv,
- systematisk följa upp och fortlöpande utveckla och stärka kvaliteten,
- kunna öka tillgängligheten genom att erbjuda tidigare riktade insatser utan biståndsbedömning,
- planera för sociala behov, en särskild social planeringsskyldighet föreslås föras in i plan- och bygglagen, och
- kunna ändra gynnande beslut om fortlöpande bistånd vid väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den enskilde.

Översyn av LSS-regler när det gäller bostad med särskild service

I maj 2020 gav regeringen uppdrag åt en särskild utredare att se över reglerna och klargöra rättsläget för boende med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Meningen är att den enskilde inte ska drabbas av ytterligare kostnader för sitt boende på grund av sin funktionsnedsättning. Uppdraget ska slutredovisas i mars 2021. Tänkbara följder för kommuner kan vara att reglering kommer runt användande av hyres- respektive avgiftsregelverket, liksom möjligheten att erbjuda exempelvis kommunalt bostadstillägg.

Tillgång till personal

Tillgång till personal i framtidens vård och omsorg är osäker. Vissa utförarverksamheter i Österåker ser redan nu att det är svårt att rekrytera personal med undersköterskekompetens eller motsvarande. Även bristen på sjuksköterskor är stor i Stockholmsområdet. Detta behöver tas med som en faktor i planeringen för framtidens vård och omsorg.

Medicintekniska produkter

Lagen om medicintekniska produkter, Medical Device Regulation (MDR), ersätter nuvarande lagstiftning på området. En följd är att det blir svårt att kombinera olika system då ingen tillverkare ska ta ansvar för den andres produkter. Lagen skulle träda i kraft fr o m 26 maj men EU-parlamentet och Europeiska rådet har fattat beslut skjuta fram tillämpningen av MDR ett år till maj 2021. Lagen medför att kommun kan komma att få ökade kostnader att byta ut hjälpmedel.

Ny hjälpmedelsöverenskommelse för särskilt boende, LSS och socialpsykiatri kommer på remiss under hösten 2020 för att genomföras from 2021. Det finns en risk för ökade kostnader för kommunen.

Covid-19

Utvecklingen av pandemin covid-19 samt medföljande restriktioner, t ex besöksförbud på särskilt boende för äldre, kommer att påverka nämndens arbete på både kort och lång sikt. Det är troligt att vissa regleringar kommer att göras från nationellt håll som påverkar hur organisering och finansiering av vård och omsorg kan utvecklas.

10 Målbilaga

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Målnivå 2020	Måluppfyllelse
Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.	Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka	NKI brukarundersökning	80 %		81 %	81 %	
		personalsättning	7,06 %		11,49 %	12 %	
		antal nya e-tjänster	1		1	1	
Österåker ska ha en ekonomi i balans	Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut	Budgetavvikelse i förhållande till utfall	0,6 %		2,3 %	0 %	
		Fastställd åtgärdsplan vid eventuell budgetavvikelse	100 %		100 %	100 %	
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet	Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska	andel barn som erbjuds insats inom ramen för projektet "problematisk skolfrånvaro" som återgår till skolan	100 %		60 %	60 %	
		NKI hemtjänst	87 %		88 %	88 %	

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Målnivå 2020	Måluppfyllelse
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	Andelen omsorgstagare, som är nöjda ska öka	NKI äldreboende	80 %		81 %	81 %	
		Brukarenkäter inom funktionshinder (LSS gruppbostad)	79 %		80 %	80 %	
Österåker ska ha en trygg miljö	Personer som är utsatta för våld i nära relationer ska erbjudas stöd och hjälp	Andel av anställda (minst 1 år) som har grundutbildning inom våld	94 %		85 %	85 %	
		Andel anställda som har grundutbildning inom hedersrelaterat våld			30 %	30 %	
Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för mänskliga, miljö och natur att samverka	Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska drivas på ett för miljöns hållbart sätt	Andel nya avtal som innehåller kommunens miljökrav (enligt kommunens miljösmål)	100 %		100 %	100 %	
		Antalet aktiviteter som genomförs inom förvaltningen i syfte			4	4	

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2020	Målnivå 2020	Måluppfyllelse
Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar	Tillgång till bostäder för vård- och omsorgs-nämndens målgrupper för att täcka behovet	att öka medvetenheten kring miljöpåverkan avseende upphandling, resor och inköp Andel yttranden som nämnden lämnat vid planering av nya bostäder och byggnationer.	100 %		100 %	100 %	
		årlig boendeprognos	100 %		100 %	100 %	

Hemtjänsttimmar 2020

Utförd tid i timmar 2020 hemtjänst	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Ack 2020	Ack 2019
TOTALT EGENREGI UTFÖRDA	1697	1575	1597	1614	1708	1732	1853	1798	13574	20336
TOTALT EGENREGI BESTÄLLDA	2210	2267	2440	2293	2036	2269	2319	2229	18063	22851
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	76,8%	69,5%	65,5%	70,4%	83,9%	76,3%	79,9%	80,7%	75,1%	89,0%
TOTALT EXTERNA UTFÖRDA	20228	19107	20157	19224	19631	18927	19160	19821	156255	232778
TOTALT EXTERNA BESTÄLLDA	24582	23790	25515	23719	23297	23223	24630	24565	193321	290578
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	82,3%	80,3%	79,0%	81,0%	84,3%	81,5%	77,8%	80,7%	80,8%	80,1%
TOTALT HELA KOMMUNEN UTFÖRDA	21925	20682	21754	20838	21339	20659	21013	21619	169829	253114
TOTALT HELA KOMMUNEN BESTÄLLDA	26792	26057	27955	26012	25333	25492	26949	26794	211384	313429
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	81,8%	79,4%	77,8%	80,1%	84,2%	81,0%	78,0%	80,7%	80,3%	80,8%
Utförda tid fördelning										
ANDEL EGEN REGI	7,7%	7,6%	7,3%	7,7%	8,0%	8,4%	8,8%	8,3%	8,0%	8,0%
ANDEL EXTERNA	92,3%	92,4%	92,7%	92,3%	92,0%	91,6%	91,2%	91,7%	92,0%	92,0%
Antal kunder med hemtjänst (ej avslösning, ledsagning)										
2020 hemtjänst kunder(ej avslösning, leds)	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug		Ack 2019
Antal Kunder månad	635	635	638	635	624	610	609	606		614
tim/månad utförda per kund	35	33	34	33	34	34	35	36		34
tim/månad/ beställda per kund	42	41	44	41	41	42	44	44		43